

Upphovsrättslig praxis 2018

Karin Cederlund

Johan Axhamn

Ulrika Wennersten

Upphovsrätten år 2018

- EUD

- Få avgöranden 2018 – men många att vänta 2019!
- Fortsätter att klargöra och pröva EU-autonoma begrepp – nu verksbegreppet
- Fortsätter att precisera ”överföring till allmänheten”; nu i förhållande till sin egen tidigare praxis om ”ny publik” och länkning

- PMÖD/HD

- Inskränkningar i fokus och ”Circuit split” om användning i rättsvårdens intresse (ventil)
- Ensamrättens omfattning i fokus
- Begäran om förhandsavgöranden har framställts i flera fall

Dagens presentation - Struktur

- Skyddsobjektet
- Ensamrätten
  - Exemplarframställning
  - Överföring till allmänheten
  - Spridning
- Inskränkningar
- Sanktioner
- Framtiden

Skyddsobjektet

Verksbegreppet (C-310/17 - *Häxosten*)

- En självständig och enhetlig tolkning i hela unionen (p. 33)
- Två kumulativa villkor:
  - "originellt"
  - "endast element som ger uttryck för ett sådant intellektuellt skapande" (p. 35-37)
- Ytterligare villkor?
  - Kunna "identifieras med tillräcklig precision och objektivitet", men inte nödvändigtvis bestående" (p. 40)
  - "undvika alla subjektiva inslag, vilka skadar rättssäkerheten" (p. 41)

Smaken på ett livsmedel

- ”Till skillnad från exempelvis litterära verk, målningar, filmverk och musikaliska verk, som utgör precisa och objektiva uttrycksformer, bygger nämligen identifieringen av smaken på ett livsmedel främst på **smakerfarenheter och smakförnimmelser som är subjektiva och varierande**” (p. 42)

Smaken på ett livsmedel

- Ej möjligt att precist och objektivt identifiera smaken på ett livsmedel så att det går att särskilja den från smaken på andra produkter av samma typ med hjälp av de **tekniska medel** som i dag finns (p. 43)
- Slutsats: Smaken på ett livsmedel är inte ett verk

Generaladvokaten

- "Idea/expression dichotomy"
- Sieckmann (C-273/00 p. 55):
"Den första frågan skall mot bakgrund av ovannämnda överväganden besvaras med att artikel 2 i direktivet skall tolkas så, att ett tecken som i sig inte kan uppfattas visuellt kan utgöra ett varumärke under förutsättning att det kan återges grafiskt, i synnerhet med hjälp av figurer, linjer eller bokstäver, varvid återgivningen skall vara klar, precis, fullständig i sig själv, lättillgänglig, tydlig, beständig och objektiv."

Alternativa skyddsformer och framtiden

- Varumärkesskydd?
Slopat krav på grafisk återgivning
- Patentskydd?
- Parfymmer/dofter som skyddats i t.ex.
Nederländerna?

Rätt och riktigt men vägen dit...?

- ”Till skillnad från exempelvis litterära verk, målningar, filmverk och musikaliska verk, som utgör precisa och objektiva uttrycksformer, bygger nämligen identifieringen av smaken på ett livsmedel främst på smakerfarenheter och smakförnimmelser som är subjektiva och varierande” (p. 42)

Skydd för brukskonst (PMT 11062-16 - *Motorbåten*)

Rättsliga utgångspunkter

- En båt kan vara ett verk (PMD sid 26)
- Brukskonst – den fysiska gestaltningen av en bruksvara
- Originellt (C-52/08 Infopaq p. 27, 37 och 40), fria och kreativa val (C-145/10 Painer p. 107)
- Verkshöjd (NJA 2015 s 1097 p. 18)
- ”Bruksföremåls funktion sätter gränser för den möjliga utformningen av produkten. När en produkt uppfyller kraven för upphovsrättsligt skydd men likväl inte uppfyller någon hög grad av originalitet begränsas skyddsomfånget, som dock alltjämt sträcker sig längre än till ett rent avbildningsskydd (NJA 2009 s 159).”

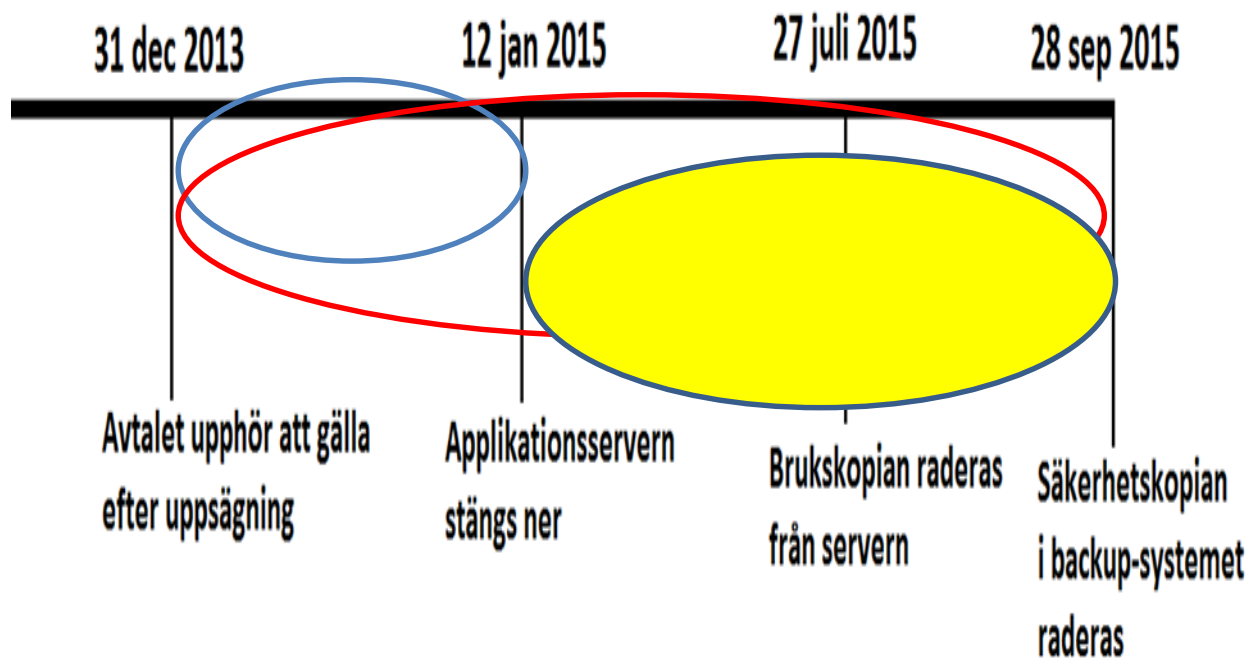
PMÖD:s bedömning:

- Skapandeprocessen
- Skiljer sig ”inte bara i detaljer” utan framstår som särpräglad i sin helhet i jämförelse med andra båtar av liknande typ
- ”En intellektuell skapelse i den meningen att B.M. vid skapandet har kunnat uttrycka sin kreativa kapacitet genom att göra fria och kreativa val [och] också har gjort ett stort antal sådana val”
- Slutsats: Upphovsrättsligt skydd

Ensamrätten

Exemplarframställningsrätten

(HD T1738-17 – *Det passiva lagrandet*)

Frågan i HD

- Utgör det upphovsrättsintrång att i ett backup-system eller annars på en server lagra kopior av ett datorprogram utan att vidta andra åtgärder med kopiorna (s.k. passiv lagring)?

2 § URL

Upphovsrätt innefattar, med de inskränkningar som föreskrivs i det följande, uteslutande rätt att förfoga över verket genom att framställa exemplar av det och genom att göra det tillgängligt för allmänheten, i ursprungligt eller ändrat skick, i översättning eller bearbetning, i annan litteratur- eller konststart eller i annan teknik.

26 g § URL

Den som har förvärvat rätt att använda ett datorprogram får **framställa sådana exemplar** av programmet och göra sådana ändringar i programmet som är nödvändiga för att han skall kunna **använda** programmet för dess avsedda ändamål. Detta gäller även rättelse av fel.

Den som har rätt att använda ett datorprogram får framställa **säkerhetsexemplar** av programmet, om detta är nödvändigt för den avsedda användningen av programmet.

Exemplar som framställs med stöd av första eller andra stycket **får inte utnyttjas för andra ändamål och får inte heller användas när rätten att utnyttja programmet har upphört.**

Den som har rätt att använda ett datorprogram får iaktta, undersöka eller prova programmets funktion för att fastställa de idéer och principer som ligger bakom programmets olika detaljer. Detta gäller under förutsättning att det sker vid sådan laddning, visning på skärm, körning, överföring eller lagring av programmet som han har rätt att utföra.

Den som har rätt att använda en sammanställning får förfoga över den på det sätt som är nödvändigt för att han skall kunna använda sammanställningen för dess avsedda ändamål.

Avtalsvillkor som inskränker användarens rätt enligt andra, fjärde eller femte stycket är ogiltiga.

Omfattas passiv lagring av ensamrätten?

- Inlagring av datorprogram – exemplarframställning
- Rent passivt lagrande - omfattas inte av ensamrätten
- Ingen skyldighet att radera, ingen ersättningskyldighet (förarbeten, datorprogramdirektivet)

Praktiska konsekvenser

- Passiv lagring kan ha ett värde för licenstagaren men utgör ej ett upphovsrättsligt relevant förfogande
- Licensavtalsbestämmelser om skyldighet att radera?

Överföring till allmänheten (C-161/17 *Cordoba*)

Är det en överföring till allmänheten att publicera ett foto på en webbplats som tidigare publicerats, fritt tillgängligt för allmänheten utan begränsningar, på en annan webbplats med upphovsmannens tillstånd?

EUD:s fasta praxis om "ny publik"

- För att det vara en "överföring" ska överföringen utföras genom en **särskild teknik som skiljer sig** från den som tidigare använts eller till en "**ny publik**", dvs. till **en publik som upphovsrättshavaren inte beaktade när han godkände den ursprungliga överföringen** (p. 24)
- I förevarande fall har den ursprungliga och den senare överföringen skett med **samma tekniska medel** (p. 25)

EUD:s utgångspunkter för prövningen av ”ny publik” i Cordoba

- Rätten att överföra verk till allmänheten är av **förebyggande natur** (p. 29, 30)
  - Upphovsmannen till ett verk **måste kunna avbryta** tredje mans utnyttjande, utan andra formaliteter i förväg (p. 31)
- Rätten till överföring **konsumeras inte** (p. 32, 33)
- Upphovsrättens särskilda föremål - Rätten till **skälig ersättning** (p. 34)

EUD:s bedömning av ”ny publik” i Cordoba

”...publicering av ett upphovsrättsligt skyddat verk på en annan webbplats än den där den ursprungliga överföringen gjordes med upphovsrättshavarens tillstånd, under sådana omständigheter som i det nationella målet ska kvalificeras som ett tillgängliggörande av ett sådant verk för en ny publik...” (p. 35)

EUD:s bedömning av ”ny publik” i Cordoba

”...Under sådana omständigheter består den allmänhet som upphovsrättsinnehavaren beaktade när han lämnade tillstånd till att hans verk överfördes till den webbplats där det ursprungligen publicerades **enbart av användarna av den webbplatsen** och inte användarna av den webbplats där verket senare publicerats utan den upphovsmannens samtycke, eller av andra internetanvändare.”
(p. 35 forts.)

EUD:s bedömning av ”ny publik” i Cordoba

”Det saknar betydelse att upphovsrättshavaren **inte begränsat internetanvändarens möjligheter att använda** verket.” (p. 36)

Men Svensson, Bestwater och GS Media då...?

- När det gäller länkning utgörs den publik som den ursprungliga webbplatsen riktar sig till av alla potentiella besökare. **Om tillgången inte är begränsad innebär länkningen inte en överföring till en ny publik.** (p. 37)
- Denna rättspraxis inte tillämplig. (p. 38)

Men Svensson, Bestwater och GS Media då...?

- Avser specifikt hyperlänkar (p. 39)
- Hyperlänkar bidrar till ett väl fungerande internet (p. 40)
- Skulle strida mot den balans som avses i skäl 3 och 31, och art. 17.2 och 11 i EU:s stadga (p. 41)
- Rätten till utbildning (art 14 i stadgan) ej relevant (p. 42, 43)
- Förebyggande karaktär (p. 44)
- Användaren hade mångfaldigt och därefter publicerat (p. 45, 46)

Slutsats

”Överföring till allmänheten” omfattar publicering på en webbplats av ett fotografi som publicerats tidigare på en annan webbplats, utan begränsningar som förhindrar nedladdning

Utgör uthyrning av bilar med radiomottagare överföring till allmänheten?

- Två mål med olika utgång
  - T 5909-17, Stim ./.. Fleetmanager AB
    - Överföring till allmänheten
  - T 891-18, SAMI ./.. Nordisk Biluthyrning AB
    - Ingen överföring till allmänheten
- Skäl 27 till direktiv 2001/29
  - Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring skall inte i sig betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv.

Utgör uthyrning av bilar med radiomottagare överföring till allmänheten?

- HD har beviljat prövningstillstånd i det första målet, men inte fattat beslut i det andra
- HD har den 13 november beslutat att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen

Utgör uthyrning av bilar med radiomottagare överföring till allmänheten?

- Mål T 5909-17 och T 891-18
  - Innebär uthyrning av bilar som är standardutrustade med radiomottagare att den som hyr ut bilarna är en användare som åstadkommer en överföring till allmänheten i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29 respektive en återgivning för allmänheten i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2006/115?
- Mål T 891-18
  - Vilken betydelse, om någon, har omfattningen av biluthyrningsverksamheten och hyrestiden?

Spridning

- EUD mål C-572/17
- S drev en detaljhandelsbutik i Stockholm där han sålde (till viss del intrångsgörande) kläder och accessoarer med rockmusikmotiv.
- Utöver de varor som bjöds ut till försäljning i denna butik förvarade S även sådana varor i en lagerlokal i anslutning till butiken och i en annan lagerlokal.

Spridning

- EUD mål C-572/17
- Högsta domstolens frågor till EU-domstolen:
  1. Kan det, när varor med skyddade motiv olovligen bjuds ut till försäljning i en butik, föreligga ett intrång i upphovsmannens ensamrätt till spridning enligt artikel 4.1 i direktiv 2001/29 även beträffande varor med likadana motiv, som hålls i lager av den som bjuder ut varorna?
  2. Har det någon betydelse om varorna hålls i lager i anslutning till butiken eller på annan plats?

Spridning

- EUD mål C-572/17
- ”Artikel 4.1 i direktiv 2001/29/EG ska tolkas så, att en handlares lagerhållning av varor med ett motiv som skyddas av upphovsrätt i den medlemsstat där lagerhållningen sker kan utgöra ett intrång i ensamrätten till spridning, såsom denna definieras i nämnda bestämmelse, när handlaren utan rättsinnehavarens samtycke i en butik bjuder ut varor till försäljning som är likadana som varor som handlaren håller i lager, **under förutsättning att de varor som hålls i lager faktiskt är avsedda för försäljning i den medlemsstat där detta motiv är skyddat. Avståndet mellan lagringsplatsen och försäljningsstället kan inte ensamt vara avgörande vid fastställandet av huruvida de varor som hålls i lager är avsedda för försäljning i denna medlemsstat.**”

Inskränkningar

PMD, PMT 14029-16 , 2018-01-23,

Bakgrund

- En person spelade in en film med sin egen mobilkamera av en händelse på Kungsgatan i juni 2010. Olika klipp av filmen ingick sedan i en film som offentliggjordes av partiet med rättighetsinnehavarens (filmaren) medgivande.
- Tidningen Expressen offentliggjorde tre längre och oredigerade sekvenser från filmen utan filmarens samtycke. SVT visade stillbilder och filmklipp ur denna mobilfilm i TV och på internet, utan filmarens samtycke. Rättighetsinnehavaren väckte talan mot SVT.

PMD, PMT 14029-16 , 2018-01-23,

PMD

- Mobilfilmen och stillbilder skyddade enligt 46 respektive 49 a §§ upphovsrättslagen. Ostridigt att publiceringar skett och utan samtycke. Klarlagt att exemplarframställning skett.

- Information om dagshändelse 25 § URL?

Syfte: Brådska och allmänintresse. Bör kunna rapportera utan hinder av upphovsmannens eventuella rätt.

Detta fall: Två år gammal händelse som fått förnyad aktualitet genom filmen och ytterligare omständigheter blev kända. Måste inte återges med kort varsel för att kunna rapportera om en dagshändelse.

PMD, PMT 14029-16 , 2018-01-23,

PMD forts

- Återgivning av konstverk enligt 23 § p. 3?

Nej, inte tidning eller tidskrift och inte lovligen tillgängliggjort enligt 8 § URL.

- Parodi, satir och travesti?

Tre inslag ansågs vara inom ramen för denna inskränkning och den ideella rätten ansågs inte vara kränkt.

- Yttrandefrihet? Upphovsrätten ska inte vika för upphovsrätten i detta fall.
- Rätt till skälig ersättning, men inte ersättning för ytterligare skada.
- Målet är överklagat.

PMT 722-17, 2018-10-05

(Tidning och redogörelse för en
dagshändelse)

Bakgrund

- 10 fotografier fanns på en persons facebookside. Fotografierna var tagna av personen själv samt en tredje person.
- DN publicerade på sin webbplats dn.se en artikel vari fotografierna återgavs . Samma dagpublicerade DN på webbplatsen DN via Twitter fem av fotografierna.
- Rättighetsinnehavaren skickade en faktura till DN för den olovliga användningen av fotografierna. Därefter en ansökan om betalningsföreläggande. Målet om betalningsföreläggande överlämnades senare till domstol.

PMT 722-17 (Tidning och redogörelse för en dagshändelse)

PMD

- Fotografiska bilder enligt 49 a §. Käranden innehade ekonomisk rätt till alla tio bilderna, men endast ideella rätt till nio. Bilderna ansågs vara offentliggjorda på Facebook. Inte förbehållna bara en sluten krets.
- 23 § p. 3 URL?
  - Databaserna (dn.se och Dagens Nyheter via Twitter) “ska ses som tidning”.
  - Fyra bilder redogörelse för en dagshändelse. Övriga sex bilder intrång (exemplarframställning och överföring till allmänheten). Namngivelsesrätten även kränkt, men inte respekträtten.
- Skälig ersättning 10 000 kr.

PMT 722-17 (Tidning och redogörelse för en dagshändelse)

PMÖD

- Politikern innehade upphovsrätten till alla 10 fotografier. 49 a § fotografiska bilder. Fotografierna var offentliggjorda på Facebook.
- 23 § p. 3 URL? Tidningar = även digitala publikationer, webbplats med löpande publicering av nyhetsartiklar samt nyhetsförmedling av tidningen via Twitter.

PMT 722-17 (Tidning och redogörelse för en dagshändelse)

PMÖD forts.

- Redogörelse för en dagshändelse? JA

Mot bakgrund av den pågående Mellanösterkonflikten fanns ett informationsintresse, eftersom bilderna blev aktuella inför partiledarvalet.

- God sed och motiverat av ändamålet? JA
- Krav på namn- och källangivelse uppfyllt? JA

PMÖD, Inlaga i vårdnadsmål, PMFT 2585-17

Bakgrund

- Ena vårdnadshavaren lämnade in en skriftlig handling om 1 ½ sida skriven av den andra vårdnadshavaren som bevisning i målet.
- Texten var inte tidigare offentliggjord eller utgiven.
- Texten föredrogs vid huvudförhandlingen inom lyckta dörrar.
- Upphovsrättsintrång? Exemplarframställning, offentlig visning och spridning till allmänheten?

PMÖD, Inlaga i vårdnads mål, PMFT 2585-17

- **PMD** – Litterärt verk som uppfyller kraven för verkshöjd. Exemplarframställning (elektronisk kopia som skickades in till domstolen). Spridning till allmänheten. Inte offentlig visning (föredragningen inom stängda dörrar). Begränsad användning inom ramen för ett indispositivt mål. Användning i rättsvårdens intresse enligt 26 b § URL.
- **PMÖD** - Litterärt verk som uppfyller kraven på verkshöjd. Exemplarframställning. Varken spridning (inte fysiskt ex) eller överföring till allmänheten.

PMÖD, Inlaga i vårdnads mål, PMFT 2585-17

PMÖD - Rättsvårdens intresse 26 b URL?

- Bestämmelsen är tillämplig när en **rättsvårdande myndighet**, t.ex. polis, åklagare eller justitiekanslern, tar initiativ till ett sådant utnyttjande.
- ”Vidare kan konstateras att det redan av de svenska förarbetena till 26 b § upphovsrättslagen framgår att det saknas utrymme att göra en bedömning som innebär att enskilda ska kunna utnyttja verk om det behövs för att rättsvårdens intresse ska kunna tillgodoses (se bl.a. prop. 2004/05:110 s. 236).”
- **Intrånget**, enstaka exemplarframställning, ansågs vara av så **obetydlig karaktär** att någon skälig ersättning inte skulle utgå. Ingen bevisning för ytterligare skada.

PMÖD, Fotografier som bevisning, PMFT 4717-18, 2018-12-07

- I ett förtalsmål ingavs av X (svaranden) dels två artiklar innehållande fotografier, dels utskrifter av fotografierna från Google som skriftlig bevisning. Detta mål avgjordes.
- Fotografen stämde X för upphovsrättsintrång.
- **PMD** ansåg att det var fotografiska bilder enligt 49 a §, att det skett en exemplarframställning och att det, genom ingivandet till domstol, skett en spridning till allmänheten. 26 b § URL ansåg inte tillämplig.

PMÖD, Fotografier som bevisning, PMFT 4717-18, 2018-12-07

PMÖD

- Fotografiska bilder enligt 49 a §.
Exemplarframställning och spridning till allmänheten.
- Användning i rättsvårdens intresse?

De intressen som bär upp rätten till en rättvis rättegång motiverar att inskränkningen i 26 b § andra stycket upphovsrättslagen omfattar också enskilda personers användning.

PMÖD, Fotografier som bevisning, PMFT 4717-18, 2018-12-07

- ”...en enskild person **inte generellt kan tillåtas att efter eget fritt skön** t.ex. framställa ett exemplar av ett skyddat alster med hänvisning till att det ska användas i en rättegång. Det skulle nämligen kunna riskera den skäliga avvägningen mellan rättigheter och intressen hos rättsinnehavarna och användarna av skyddade alster.”
- ”Patent- och marknadsöverdomstolen domstolens slutsats är därför att frågan om en användning av ett skyddat alster skett i rättsvårdens intresse i stället **ska avgöras efter en objektiv bedömning** i det enskilda fallet. Omsorgen om den enskildes rätt till en rättvis rättegång gör emellertid att **kravet inte kan ställas alltför högt** på att den enskilde ska visa att användningen av det skyddade alstret har skett i rättsvårdens intresse. **I normalfallet bör det godtas om ett exemplar av alstret kan antas ha haft betydelse i processen.**”
- Utskrifterna av fotografier ansågs, vid en objektiv bedömning, inte haft betydelse för det mål i vilket de åberopades som bevisning.
- **Ventil och överklagad.**

Sanktioner

Beräkning av skälig ersättning

- HD mål nr B 1540-18
  - PT i fråga om **beräkning av skälig ersättning** för upphovsrättsintrång enligt 54 § första stycket URL
  - Överklagat avgörande: Göta hovrätts dom i mål B 1565-17 (Dreamfilm)
    - ”Den typ av hypotetisk licens som det i detta fall varit fråga om, dvs. en licens utan begränsning i t.ex. tid och antalet visningar, gratis tillgängliggöra den ifrågavarande filmen på internet, hade i praktiken bara kunnat säljas en gång. Den hypotetiska licensavgiften skulle alltså ha avsett en s.k. **totallicens beträffande filmen. Vidare anser hovrätten att det saknar betydelse för bestämmandet av den hypotetiska licensavgiften hur många gånger filmen faktiskt har strömmats på dreamfilm.se eftersom det väsentliga är att det inte fanns någon begränsning vad gäller antalet strömningar av filmen.**”

Fängelse som påföljd för upphovsrättsbrott

- B – 3143-17, Hovrätten för västra Sverige
  - AB ./.. Åklagaren och målsägande
  - OJ ./.. Åklagaren och målsägande

- ”Anordnandet av länkar på hemsidan swefilmer.com till filmverk som funnits upplagda på andra hemsidor utan rättighetshavarnas tillstånd har utgjort en sådan överföring av verken till allmänheten som innebär att verken gjorts tillgängliga för allmänheten. Länkningen har inneburit intrång i den till filmverken knutna upphovsrätten.”

Tilltalades handlingar

- HovR ansåg det inte styrkt att **AB** hade administrerat hemsidan swefilmer.com. Däremot styrkt att AB hade
  - mottagit pengar som härrör från Swefilmer,
  - investerat pengar i verksamheten,
  - ansvarat för reklamannonseringen på hemsidan, samt
  - arrangerat betalningsströmmen.
- HovR ansåg det styrkt att **OJ** hade marknadsfört hemsidan swefilmer.com och administrerat denna.

Medgärningsmannaskap

- Det var inte utrett vem som hade utfört de straffbelagda handlingarna, dvs. vem som hade tillgängliggjort filmerna för allmänheten genom anordnandet av länkar på swefilmer.com
- Såväl AB som OJ bedömdes dock vara gärningsmän eftersom deras handlingar varit väsentliga för verksamhetens bedrivande och pågått under lång tidsperiod.
- Såväl AB som OJ bedömdes ha agerat i uppsåt eftersom de varit införstådda med innehållet i och omfattningen av Swefilmers verksamhet, inklusive att de filmer som swefilmer.com länkade till var utlagda på internet utan rättighetshavarnas tillstånd.

Påföljder m.m.

- HovR dömde AB för brott mot upphovsrättslagen enligt 7 kap. 53 § URL, till fängelse i 4 år
- HovR dömde OJ för brott mot upphovsrättslagen enligt 7 kap. 53 § upphovsrättslagen, till villkorlig dom och 180 dagsböter
- Skadestånd: 2 MSEK som skälig ersättning för utnyttjandet, samt 200 000 kr för ideell skada
- Förverkande och kvarstad.
- Ej PT – beslut HD 24 augusti 2018 (B 2097-18)

PMÖD 2018-01-25, B 9635-16

- Bakgrund: Försäljning av replica av design möbler m.m. Försäljning från företag registrerat på Isle of man. Försäljning via Internet. Svensk företag skötte transporter och lagerhållning i Sverige.
- Bolaget ansågs ha sin huvudsakliga verksamhet i Sverige. Upphovsrätts- och varumärkesrättsintrång. Brottsligheten ansåg vara synnerligen välplanerad och välorganiserad. Pågått ca 3 år.

PMÖD 2018-01-25, B 9635-16

- Straffen skärptes delvis i PMÖD:
  - Tilltalad 1 – 2 års fängelse (PMD 1 ½ år)
  - Tilltalad 2 – 1 ½ års fängelse (PMD villkorligt och 160 dagsböter)
  - Tilltalad 3 – 1 ½ års fängelse (ej ändring)
  - Tilltalad 4 – Medhjälp - Villkorlig dom och 60 dagsböter (ej ändring)
- Skälig ersättning – solidarisk 1,2 3 och bolaget - bristande bevisning och baseras därför på vitsordat belopp.
- Företagsbot (ej ändring)
- Förverkande 14 milj (PMD 7 milj)
- Kvarstad (ej ändring)
- Vitesförbud (ej ändring)
- Kostnader för att sprida domen (ej ändring)

Interimistiskt beslut

- PMT 7262-18, AB Svensk Filmindustri m.fl. ./.
Telia Sverige AB
  - Yrkande om att Telia förbjuds (även interimistiskt) att medverka till tillgängliggöranden för allmänheten av de vissa filmer och tv-serier, på så sätt att Telia åläggs att genom tekniska blockeringsåtgärder hindra sina abonnenters tillgång till The Pirate Bay, Dreamfilm, Nyafilmer och Fmovies.

Interimistiskt beslut

- PMT 7262-18, AB Svensk Filmindustri m.fl. ./.
Telia Sverige AB
  - Förutsättningar för interimistiskt förbud - 53 b § URL
    - Sannolika skäl för intrång
    - Medverkansansvar
    - Fara i dröjsmål
    - Proportionalitetsavvägning
    - Godtagbar säkerhet
    - Förbudets utformning

Interimistiskt beslut

- PMT 7262-18, AB Svensk Filmindustri m.fl. ./.. Telia Sverige AB
  - ”Telia åläggs att genom tekniska blockeringsåtgärder hindra sina abonnenters tillgång till tjänsterna The Pirate Bay, Dreamfilm, Nyafilmer och Fmovies via de domännamn/webbadresser som anges i [bilaga].”
  - Men inhibition!
  - Målet har inte avgjorts av PMD och Telias överklagande av det interimistiska beslutet är i PMÖD för avgörande.

Interimistiskt beslut

- PMT 13284-18 och PMT 15752-18
  - Elsevier B.V. ./ Banhof AB m.fl.
  - Talan avsåg att svarandebolagen skulle åläggas (även interimistiskt) att hindra sina abonnenters tillgång till vissa tjänster via angivna domännamn och webbadresser.
  - Elseviers säkerhet avsåg ett för lågt belopp

Interimistiskt beslut

- PMT 13284-18 och PMT 15752-18
  - ”Det kan inte anses tillräckligt att säkerheten endast täcker svarandebolagens kostnader för att genomföra och eventuellt ta bort blockeringsåtgärderna. Säkerheten måste täcka all den skada – inklusive ren förmögenhetsskada i form av t.ex. uteblivna intäkter – som svarandebolagen kan orsakas till följd av att en webbplats felaktigt har blockerats. I förevarande mål kan det vidare ifrågasättas om den ställda säkerheten ens är tillräcklig för att täcka de åtta svarandebolagens kostnader för att genomföra de yrkade blockeringsåtgärderna och sedan återställa dessa.”
  - PMD avslog Elseviers yrkanden om interimistiska förbud.

Informationsföreläggande

- 53 c § URL, artikel 8 i direktiv 2004/84 (IPRED)
- **PMD**
  - PMÄ 2197-18
  - PMÄ 4245-18
  - PMÄ 5330-18
  - PMÄ 12486-18
  - PMÄ 12489-18
  - PMÄ 13825-18
  - PMÄ 14546-18
  - PMÄ 14547-18
  - PMÄ 16381-18
  - PMÄ 16713-18
  - PMÄ 16754-18
  - PMÄ 16762-18
  - PMÄ 16830-17
  - Osv. (Totalt 78 beslut)
- **PMÖD**
  - PMÖÄ 2917-17
  - PMÖÄ 9695-17
  - PMÖÄ 9696-17

Faktisk förmåga att följa ett informationsföreläggande?

- PMÖÄ 2917-17, Tele 2 ./ CMS
  - Innehade Tele2 de uppgifter om IP-adresser som CMS yrkande om informationsföreläggande avsåg?

Faktisk förmåga att följa ett informationsföreläggande?

- PMÖÄ 2917-17, Tele 2 ./ CMS
  - 6 § lagen om domstolsärenden
  - Yrkandet om informationsföreläggande måste innehålla en detaljerad redovising av det slutliga beslut som sökanden vill att domstolen ska meddela
  - Uppgifter ska vara så preciserade att den mot vilket yrkandet riktas förstår vad de avser
  - Den mot vilket yrkandet riktas förfogar över uppgifterna

Faktisk förmåga att följa ett informationsföreläggande?

- PMÖÄ 2917-17, Tele 2 ./ . CMS
  - ”Ett moderbolag torde t.ex. inte kunna föreläggas att lämna ut information som finns hos ett dotterbolag.”
  - ”Sökande måste visa att den mot vilket yrkandet om informationsföreläggande riktas har tillgång till de uppgifter som sökanden begär information om.”
  - Förhör under sanningsförsäkran, 3 kap. 10 § lagen om patent- och marknadsdomstolar

Informationsföreläggande

- EUD mål C-149/17, Bastei Lübbe
- Enligt tysk rättspraxis kunde innehavaren av en internetanslutning presumeras ha begått ett intrång om ingen annan person kunde använda anslutningen vid tidpunkten då intrånget ägde rum. Om internetanslutningen däremot inte var tillräckligt skyddad eller om det avsiktligt gjorts tillgänglig för andra personer, kan innehavaren av anslutningen inte presumeras ha begått intrånget.
- I ett sådant fall hade emellertid innehavaren av internetanslutningen enligt praxis från BGH en sekundär skyldighet att göra gällande att andra personer hade självständig tillgång till innehavarens anslutning och att de därför kunde ha begått det påstådda intrånget i upphovsrätten.
- *”[EU-rätten] utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, såsom den har tolkats av den behöriga nationella domstolen, enligt vilken innehavaren av en internetanslutning genom vilken upphovsrättsintrång begåtts genom fildelning inte kan hållas ansvarig, när innehavaren utpekar minst en familjemedlem som haft möjlighet att använda denna anslutning, utan att lämna närmare uppgifter om vid vilken tidpunkt och på vilket sätt denna familjemedlem har använt anslutningen.”*
- **Vilken betydelse, om någon, har avgörandet för svenska förhållanden?**

Framtiden

Kommande domar i Högsta domstolen (PT-mål)

- HD B 1540-18 (skälig ersättning för strömning av film med länkar)
- HD T 5909-17 och T 891-18 (hyrbilar, överföring till allmänheten)
Förhandsavgörande begärt.

Förhandsavgörande begärt av PMÖD

2018-03-29, PMT 22-17

- Vad är ett förberedande designmaterial enligt datorprogramdirektivet?
- Vad är en arbetstagare enligt datorprogramdirektivet?
- Hur ska artikel 11 i datorprogramdirektivet tolkas? Finns det möjlighet att få ett förbud om man innehar ensamrätten tillsammans med den förbudet riktas emot. Om ja, gäller det även om datorprogrammet inte sprids eller överförs till allmänheten, utan bara används i delägarens egen verksamhet?

Kommande förhandsavgöranden från EU-domstolen

- 2017-05-13, C-299/17, *VG Media* (Rättigheten för tidningsutgivare i Tyskland)
- 2017-08-04, C-476/17, *Pelham* (Användning av mindre delar av fonogram, citaträtt, yttrandefrihet m.m.)
- 2017-08-04, C-469/17, *Funke Medien* (Militärrapporter, informationsfrihet)
- 2017-08-25, C-516/17, *Spiegel Online* (Mänskliga rättigheter, citaträtten, pressen)
- 2017-12-06, C-683/17, *Cofemel* (Originalitet för brukskonst)
- 2018-01-11, C-21/18, *Textilis* (Varumärkesrättslig fråga i EUD)
- 2018-04-16, C-263/18, *Nederlands Uitgeversverbond* (e-böcker, digital spridningsrätt, digital konsumtion)
- 2018-05-09, C-313/18, *Dacom* (Förberedande designmaterial för datorprogram)
- 2018- 07-20, C-484/18, *Spedidam* (Ersättning för bevarande av videogram och fonogram)
- 2018- 10-24, C-666/18, *IT development* (Åsidosatta licensvillkor – intrång eller avtalsbrott)
- 2018-11-30, C-753/18, *Stim och Sami* (Hyrbilar – överföring till allmänheten)

GUL = Generaladvokaten förslag till avgörande är lämnat.

Spaning – Upphovsrätten 2019

- Skärpta straff för grova upphovsrättsintrång fr.o.m. 1 juli 2019? (SOU 2018:6).
- Ett nytt upphovsrättsligt direktiv.
- Praxisutveckling

Nya skyddsobjekt, ensamrätten tolkas fortsatt brett och pragmatiskt, inskräkningarna restriktivt, upphovsrätt v. andra grundläggande rättigheter, (många informationsförelägganden!?)

- EU-rättsliga harmoniseringen ökar i nationell praxis.
- Svenska domstolar begär förhandsavgöranden i större utsträckning än tidigare.

Tack!

Karin Cederlund

Advokat, Sandart&Partners Advokatbyrå
karin.cederlund@sandart.se, tel: 0702 706 780

Johan Axhamn

Jur. dr, civ. ek., universitetslektor, Ekonomihögskolan, Lunds
universitet, johan.axhamn@har.lu.se

Ulrika Wennersten

Jur. dr., universitetslektor, Ekonomihögskolan, Lunds
universitet, ulrika.wennersten@har.lu.se